

Sygn. akt IVU 3316/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2014r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Robert Macholak

Protokolant: st. sek. sądowy B. B. (1)

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2014r. w Zielonej Górze

odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 18 września 2013r. znak (...)

w sprawie M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o przyznanie emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób że przyznaje wnioskodawcy M. K. prawo do emerytury od dnia 19 sierpnia 2013r.

Sygn. akt IVU 3316/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18.09.2013r. znak (...) pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił M. K. prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na niewykazanie przez wnioskodawcę 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Pozwany przyjął jedynie okres 11 lat 7 miesięcy oraz 20 dni pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca M. K. w odwołaniu od tej decyzji wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury podnosząc, iż w okresie od 03.01.1979r. do 5.11.1985r. pracował w warunkach szczególnych w Spółdzielni Kółek Rolniczych w N. jako kierowca ciągnika. Nadto nie uwzględniono mu okresu służby wojskowej od 29.10.1974r. do 7.10.1976r. jako takiego okresu.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując twierdzenia zawarte w motywach zaskarżonej decyzji.

Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 29.10.1974r. do 7.10.1976r. tj. okresu służby wojskowej i od 3.01.1979r. do 5.11.1985r. w (...) N., ponieważ w świadectwie pracy figuruje stanowisko mechanik i występują okresy urlopów bezpłatnych i zasiłków chorobowych.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. K. urodzony (...) mieszka w N.. We wniosku złożonym w organie rentowym w dniu 16.08.2013r. domagał się ustalenia prawa do emerytury przewidzianej przepisem art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.).

Na dzień 01.01.1999r. organ rentowy uznał za udowodniony okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 27 lat, 10 miesięcy i 27 dni, w tym okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 11 lat, 7 miesięcy i 20 dni.

dowód: akta organu rentowego

W okresie od 03.01.1979r. do 5.11.1985r. wnioskodawca M. K. był zatrudniony w Spółdzielni Kółek Rolniczych w N. na stanowisku **kierowca ciągnika**. Poprzednia nazwa zakładu to M. (...) w N. przy Państwowym Ośrodku (...) w S.. Wnioskodawca podjął zatrudnienie w tym zakładzie 1.02.1971r.

W wyżej wymienionym okresie wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako kierowca ciągnika rolniczego. Wnioskodawca jeździł ciągnikiem i robił opryski, rozsiewał zboża, bronował, orał, zwoził słomę itp. Poza sezonem prac rolnych wnioskodawca wykonywał prace transportowe wożąc np. wapno, materiały budowlane. W pracy wnioskodawca miał kontakt ze środkami szkodliwymi dla zdrowia, z nawozami sztucznymi, środkami do oprysków. Wnioskodawca nie był mechanikiem. Na terenie bazy (...) w N. byli zatrudnieni specjaliści – mechanicy w głównym warsztacie mechanicznym. (...) posiadał Zakład Usług Rolniczych w N. oraz bazy w P., M., G. i N.. Te zakłady obsługiwały rolnictwo w zakresie prac polowych i prac transportowych. Te bazy podlegały pod dyrekcję w N.. E. W. był dyrektorem naczelnym od 1983r. a od 1976r. był w dyrekcji tego podmiotu. Wnioskodawca wykonywał jedynie pracę traktorzysty, a w okresie żniw obsługiwał kombajn zbożowy na cały etat. Jak wnioskodawca osiągnął maksymalną stawkę wynagrodzenia dla traktorzysty, to wpisywano mu w angażach stanowisko mechanika co umożliwiało podwyższanie wynagrodzenia. W zakładzie obowiązywały taryfikatory wynagrodzeń. Takie postępowanie dawało możliwość uzyskania wyższego wynagrodzenia. Wnioskodawca w większości był przydzielony do bazy w P., w razie potrzeb wykonywał też pracę w M.(4-5 km), G..

Wnioskodawca przed odbywaniem zasadniczej służby wojskowej zajmował stanowisko traktorzysty. Na te stanowisko powrócił po zakończeniu służby wojskowej.

dowód: - zeznania świadka B. B. (2) k. 25v – 26 akt sąd.,

- zeznania świadka E. W. k. 26-26v akt sąd.,

- zeznania wnioskodawcy M. K. k. 26v -27 v akt sąd.,

- akta organu rentowego i akta (...)Sądu Okręgowego w Z. dotyczące przyznania B. B. (2)emerytury wcześniejszej

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Zgodnie z dyspozycją art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.; dalej jako: ustawa o emeryturach i rentach z FUS albo ustawa emerytalna) - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

Przepis art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowi, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn, tj. 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43);

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a.

Emerytura, o której mowa wyżej, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (art. 184 ust. 2 ustawy emerytalnej).

Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom tym przysługuje prawo do emerytury ustala się na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43).

W myśl § 2 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Reasumując, mężczyzna, będący pracownikiem zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, może przejść na emeryturę w wieku 60 lat, pod warunkiem, że udowodnił wymagany okres składkowy i nieskładkowy - co najmniej 25 lat, w tym co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W przedmiotowej sprawie w ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawca M. K. wykazał ponad 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca przez zdecydowaną większość czasu swojej aktywności zawodowej pracował jako kierowca ciągnika. Okoliczności te wynikają zarówno z dokumentów przedłożonych przez wnioskodawcę, akt osobowych jak też z zeznań świadków i samego wnioskodawcy. Zeznania świadków: B. B. (2) (współpracownik-traktorzysta od 1.03.1973r. do 31.12.1989r.) i E. W. (przełożony, od 1983r. dyrektor naczelny) były w ocenie Sądu Okręgowego w pełni wiarygodne. Świadczenie zeznawali w sposób logiczny, jednoznaczny, a ich zeznania znajdowały pełne potwierdzenie w świadectwach pracy. Wątpliwości, co do ich prawdziwości nie budzą również zeznania samego wnioskodawcy.

Wnioskodawca przedłożył świadectwo pracy obejmujące sporny okres. Z uwagi na likwidację zakładów pracy, nie był w stanie przedłożyć świadectwa pracy w szczególnych warunkach

Przepis § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43) stanowi, że okresy pracy w warunkach szczególnych, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 w/w rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Zgodnie z przepisami § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r., Nr 10, poz. 49 z późn. zm.) - środkiem dowodowym, stwierdzającym okresy zatrudnienia, są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia (ust. 1).

Jeżeli pracownik ubiega się o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty (ust. 4).

Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia mogą być również legitymacje służbowe, legitymacje związków zawodowych, umowy o pracę, wpisy w dowodach osobistych oraz pisma kierowane przez zakłady pracy do pracownika w czasie trwania zatrudnienia (np. o powołaniu, mianowaniu, angażowaniu, zwolnieniu, wyróżnieniu, udzieleniu urlopu) - (ust. 5).

Powołując się na wyżej cytowane przepisy, organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 3.01.1979r. do 5.11.1985r. ponieważ wnioskodawca nie przedłożył wymaganego przepisami świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Jednakże z ugruntowanego już orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, iż w sądowym postępowaniu odwoławczym nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu przed organem rentowym i możliwe jest ustalenie okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze również w oparciu o inne dowody niż zaświadczenia z zakładów pracy (uchwała SN z 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex 14630 oraz uchwała SN z 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex 14625). Powyższe wynika także z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85 (Lex nr 14635), w której SN stwierdził, że jeżeli odwołujący wykaże, że z powodu likwidacji zakładu pracy nie jest możliwe przedstawienie zaświadczenia z zakładu pracy, to może tę okoliczność dowodzić wszelkimi środkami dowodowymi, w tym dowodami z zeznań świadków. Podobne stanowisko Sąd Najwyższy zajął w wyroku z dnia 8 kwietnia 1999 r., II UKN 619/98 (OSNP 2000/11/439, PiZS 1999/9/35, M.Prawn. 1999/12/9, OSNP-wkł. 1999/19/1, OSP 2002/2/26).

Dlatego też Sąd mógł oprzeć swoje rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie na wynikach postępowania dowodowego z zeznań świadków oraz z zeznań odwołującego, tym bardziej, że organ rentowy w toku postępowania nie zakwestionował zeznań świadków ani odwołującego, nie przedłożył dowodów przeciwnych. Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe uzasadnia twierdzenie, iż wnioskodawca w spornym okresie wykonywał pracę kierowcy ciągnika, a zatem pracę kwalifikowaną jako praca w szczególnych warunkach wymienioną w dziale VIII poz. 3 wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43). W okresie żniw był stale i w pełnym wymiarze - kombajnista co również jest pracą w warunkach szczególnych.

Okoliczności te potwierdzili przesłuchani w sprawie świadkowie. B. B. (2) i E. W., którzy pracowali razem z wnioskodawcą w Spółdzielni Kółek Rolniczych w N.. Świadkowie mieli z wnioskodawcą kontakt.

Świadkowie w sposób jednoznaczny potwierdzili, że wnioskodawca w całym okresie zatrudnienia pracował jako kierowca ciągnika, a do jego zadań należało m.in. prace rolne i prace transportowe. Zeznaniom świadków nie sposób odmówić wiarygodności, gdyż są one bardzo zbieżne w swej treści i spójne ze stanowiskiem wnioskodawcy wyrażonym w odwołaniu, oraz jego zeznaniach w charakterze strony. Od świadków odebrano tzw. przyrzeczenie. Podstawowe znaczenie mają zeznania przełożonego wnioskodawcy dyrektora E. W..

Sąd uwzględnił także okres służby wojskowej, gdyż wnioskodawca powrócił na poprzednio zajmowane stanowisko pracy.

Reasumując uznać należało, że M. K. legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach i z tego tytułu spełnił przesłanki do uzyskania emerytury z chwilą ukończenia 60-go roku życia. Świadczenie przyznano od dnia wpływu do organu wniosku (prezentata) co oznacza, iż jest to po ukończeniu wieku emerytalnego.

Wobec powyższego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji wyroku.